

***Precizări necesare
în interpretarea unitară a prevederilor specifice
comercializării materialului fructifer***

Având în vedere faptul că în perioada următoare, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale va lansa, prin PNDR, Programul de reconversie în pomicultura României, prin intermediul căruia și-a propus reabilitarea livezilor existente și înființarea altora noi, astfel încât România să atingă o suprafață de 200.000 de hectare cu livezi, precum și faptul că implementarea acestui program este legată de asigurarea materialului fructifer necesar acestor plantații, se pune problema asigurării materialului de înmulțire fructifer necesar derulării programului menționat.

Piața europeană, la care și România este parte, din momentul aderării acesteia la Uniunea Europeană, este foarte ofertantă din acest punct de vedere și dispune de material fructifer, din toate speciile, produs în conformitate cu cerințele reglementărilor europene în vigoare, reglementări care sunt transpuse și în legislația specifică românească, aplicabilă, bineînțeles și furnizorilor de material pomicol din România. În acest context, piața europeană poate asigura materialul de plantare fructifer necesar, în condiții de calitate corespunzătoare, dar ceea ce poate lipsi acestui material este plasticitatea ecologică la particularitățile pedo – climatice ale țării noastre, precum și adaptabilitatea la cerințele producătorilor, adică al exploatațiilor pomicole care aplică pentru aceste programe și care își doresc pentru plantațiile lor, un material care să garanteze obținerea de fructe a căror calitate să răspundă cerintelor și gustului consumatorilor din România, precum și asigurarea disponibilitatilor pentru export .

În aceste condiții, materialul fructifer produs de pepinieriștii din România, controlat și certificat de autoritățile competente teritoriale românești, care, prin documentele oficiale eliberate, atestă conformitatea producerii acestuia cu cerințele europene, este perfect adaptat condițiilor de mediu specifice și se pliază exact pe „gustul” cultivatorilor și consumatorilor.

Faptul că în ultimii ani, materialul fructifer produs în România face parte din categoria europeană CAC (Conformitas Agraria Communitatis), a creat impresia că producătorii români nu dispun de material fructifer de plantare Certificat, pentru a răspunde cerințelor europene impuse Programului de reconversie în pomicultura României.

Pentru ca producătorii de material fructifer români să nu fie descalificați în fața celor din alte țări europene, considerăm necesară inițierea unui demers care să aibă ca unic scop promovarea materialului românesc de plantare fructifer corespunzător, în sensul recunoașterii rezultatelor producătorilor autorizați din România, demers care să realizeze explicitarea unor termeni utilizați în legislația românească în vigoare, termeni care, la data de față, sunt interpretați diferit, atât de către autoritatea oficială, cât și de producători și consumatori.

Pentru aceasta, precizăm faptul că, producerea în vederea comercializării și comercializarea materialului fructifer în România, este reglementată prin Ordinul MADR nr. 82/2010 privind comercializarea materialului de înmulțire și plantare fructifer destinat producției de fructe, pe teritoriul României, care transpune în cuprinsul său, prevederile Directivei nr. 2008/90/CE a Consiliului din 29 septembrie 2008 privind comercializarea materialului de înmulțire și plantare fructifer destinat producției de fructe, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 267 din 8 octombrie 2008.

Ordinul MADR nr. 82/2010 a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.222 din 08 aprilie 2010 și a intrat în vigoare, la data de 30 septembrie 2012, moment în care, reglementarea anterioară în domeniu, Ordinul MAPDR nr. 1.295/2005 pentru aprobarea Regulilor și normelor tehnice privind producerea în vederea comercializării, controlul, certificarea calității și/sau comercializarea materialului de înmulțire și plantare fructifer, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 66 bis, din 24 ianuarie 2006, a fost abrogată.

Ordinul MAPDR nr. 1.295/2005 transpunea în cuprinsul său, prevederile Directivei Consiliului nr. 92/34/CEE privind comercializarea materialului de înmulțire și plantare fructifer, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene nr. L 157 din 10 iunie 1992, care a fost, la rândul ei abrogată la data de 30 septembrie 2012, prin Directiva nr. 2008/90/CE a Consiliului.

Faptul că Ordinul MADR nr. 82/2010 nu are norme de aplicare și nici alte anexe explicative, comparativ cu Ordinul MAPDR nr. 1.295/2005 (abrogat), care conținea în interiorul lui o serie de anexe care explicau amănunțit modul de implementare a fiecărei prevederi a ordinului, a creat în rândul utilizatorilor reglementării actuale, posibilitatea unor interpretări diferite, care, până la completarea vidului legislativ generat de lipsa unor norme de aplicare, nu pot fi soluționate decât prin dezbateri punctuale, cu toți actorii implicați în domeniu: inspectori oficiali, cercetători științifici, producători, comercianți și utilizatori finali ai materialului de înmulțire fructifer.

Confuzia este generată de întârzierea adoptării, de către Comisia și Consiliul European a normelor de aplicare a Directivei nr. 2008/90/CE, norme la care s-a lucrat de peste 5 ani, dar care nu au fost finalizate. Ultima variantă a proiectului acestor norme de aplicare la care și-au adus contribuția și specialiști români, a fost tradusă și publicată pe website-ul Asociației AMSEM, www.amsem.ro.

Pentru moment, propunem o bază de discuție, pentru clarificarea termenilor definiți la art. 2. al Ordinul MADR nr. 82/2010, în special a celor legați de definirea “materialului de înmulțire” și a “materialului de plantare fructifer”.

Astfel, conform definiției de la pct. 1 al art. 2., materialul de înmulțire este constituit din: semințe, părți ale plantei și întreaga plantă, inclusiv portaltoaiile (termen publicat în JO al CE nr. L 267 din 8 octombrie 2008, pentru care, există o explicație similară și în DEX: portaltoi, portaltoaiie, s.n. – plantă pe care se face altoirea, după fr. port - greffe), destinate înmulțirii și producției de material fructifer.

De asemenea, conform definiției de la pct. 2 al art. 2., materialul de plantare fructifer este constituit din plante destinate plantării sau replantării, după comercializarea lor.

Mergând mai departe, definiția “materialului de înmulțire” și a “materialului de plantare fructifer”, se regăsește la pct. 7 al art. 2., care definește categoria “Certificat”, prin subîmpărțirea acesteia, în “materialul de înmulțire” și în “materialul de plantare”, astfel:

Conform definiției de la pct. 7, lt. a), al art. 2., “materialul de înmulțire” este materialul care:

- i. a fost produs direct pe cale vegetativă din material Bază sau din material Prebază ori, dacă este destinat utilizării pentru producerea de portaltoi, din semințe certificate care provin din material Bază sau Certificat al portaltoaiilor;
- ii. este destinat producerii de material de plantare fructifer;
- iii. îndeplinește cerințele specifice pentru materialul Certificat; și
- iv. în urma unei inspecții oficiale, a fost recunoscut că îndeplinește condițiile menționate la pct. (i), (ii) și (iii).

Conform definiției de la pct. 7, lt. b), al art. 2., “materialul de plantare fructifer” este materialul care:

- i. a fost produs direct din material de înmulțire Certificat, Bază sau Prebază;
- ii. este destinat producerii de fructe;
- iii. îndeplinește cerințele specifice pentru materialul Certificat; și
- iv. în urma unei inspecții oficiale, a fost recunoscut că îndeplinește condițiile menționate la pct. (i), (ii) și (iii).

În contextul celor menționate, este evident faptul că, Ordinul MADR nr. 82/2010 stabilește pentru categoria Certificat, existența, atât a materialului de înmulțire Certificat, cât și a materialului de

plantare fructifer Certificat, cu precizarea că din materialul de înmulțire Certificat, se poate obține, material de plantare fructifer Certificat.

Înțelegerea unitară a acestor definiții este de natură să uniformizeze activitatea de certificare oficială a materialului fructifer Certificat.

De asemenea trebuie să constatăm faptul că, în anexele Ordinului MAPDR nr. 1295/2005 sunt prezentate schemele de înmulțire a materialului fructifer care sunt reproduse după Standardul European al EPPO, standard care este în vigoare la nivel European, prevederile lui nefiind abrogate de Directiva nr. 2008/90/CE a Consiliului din 29 septembrie 2008 privind comercializarea materialului de înmulțire și plantare fructifer destinat producției de fructe și ca atare, acestea nu pot fi și nu sunt abrogate prin Ordinul MADR nr. 82/2010.

Schemele menționate, care, așa cum s-a precizat, preiau prevederile Standardul European al EPPO, au fost dezbătute și în cadrul întâlnirii directorilor executiv ai inspectoratelor teritoriale pentru calitatea semințelor și materialului săditor, organizată de Direcția Inspecției de Stat, din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, la Ploiești, redau cu precizie, traseul parcurs de materialul fructifer, de la materialul Candidat, până la materialul din pepinieră, respectiv, până la pomul de plantare "Certificat".

Pentru o mai bună înțelegere a fenomenului, redăm alăturat, prima din schemele de certificare a materialului fructifer, după Standardul EPPO, care se regăsesc de altfel și în Anexa nr. 5, punctele 1 – 8, din Ordinul 1295/2005, pentru fiecare specie sau grup de specii, în parte.

Analiza schemei prezentate, evidențiază faptul că, la nivel materialului fructifer Bază și Certificat, se evidențiază prezența a 2 (două) etape succesive (în cascadă), una, pentru pentru obținerea pomului de înmulțire, iar cealaltă, pentru realizarea plantației mamă propriu – zise. Se poate constata faptul că, prin grefarea altoiului din categoria Prebază, pe portaltoiul din categoria Certificat, în Câmpul II al pepinierii, rezultă, în prima etapă, pomul din categoria Bază, pentru ca, în cea de-a doua etapă, să rezulte un al doilea pom, în următorul câmp II, care reprezintă, de fapt, însăși materialul de înmulțire Certificat, care va genera plantația mamă, Certificat.

Astfel că, în pepinieră, după grefarea altoilor recoltați din plantația mamă Certificat, pe portaltoi din categoria Certificat, se va recolta materialul de plantare Certificat, respectiv, pomii fructiferi destinați înființării plantațiilor pomicole de producție.

Pentru dezbateră plenară a problematicii specifice, AMSEM își propune realizarea unei reuniuni comune, la care să participe, atât inspectorii oficiali, cu acordul INCS, precum și reprezentanții cercetării, ai producătorilor, în care să fie ascultate și discutate toate opiniile și care să aibă ca rezultat final, așa cum am mai spus, promovarea și producerea materialului de plantare fructifer corespunzător.

Anexa1. Schema de certificare, specii seminatoare – altoi:

